

POSICIONAMENT TURÍSTIC DE LA CERDANYA

EL PATRIMONI I LA CULTURA COM A EIXOS VERTEBRADORS

CONSELL COMARCAL
DE LA CERDANYA

Convocatòria FEDER Catalunya 2014-2020

Eix 6

ÍNDIX

1. Títol de l'operació.....	5
2. Descripció del territori on es desenvolupa l'operació.	5
3. Descripció de l'estratègia global i territorial en què s'emmarca l'operació.	9
3.1.Descripció de les actuacions, dels objectius estratègics i operatius.....	14
3.2. Agents i públic destí del projecte Feder.....	15
3.3. D.A.F.O.	16
3.5 Justificació de la viabilitat tècnica de l'operació.....	17
4. Contribució de l'operació en l'assoliment de les prioritats definides en el Programa operatiu FEDER Catalunya 2014-2020.	18
5. Descripció general de l'operació. Maduresa de l'operació.....	20
5.1. Justificació de les actuacions mitjançant un pla de treball.....	25
5.2. Descripció de les justificacions mitjançant pla de treball.....	26
6. Calendari previst de desenvolupament de cada una de les actuacions.	27
7. Pressupost i finançament.....	28
7.1. Pressupost equilibrat i justificat per a cadascuna de les actuacions de l'operació, i finançament previst.	28
8. Recursos humans dedicats inequívocament a l'operació subvencionada.....	29
9. Descripció dels mètodes innovadors	30
9.1. Descripció de l'aplicabilitat i l'ús de les noves tecnologies implementades en l'execució de l'operació.....	30
10. Pla de comunicació i difusió de l'operació.....	31
11. Justificació de l'impacte, la dimensió transformadora, la innovació i la sostenibilitat econòmica i ambiental dels resultats de l'operació.....	34
11.1. Dimensió transformadora	34
11.2. Innovació i sostenibilitat	36
12. Quadre d'indicadors per mesurar i fer el seguiment dels resultats assolits i del grau de consecució dels objectius de l'operació. Els indicadors alineats amb els indicadors del FEDER de Catalunya 2014-2020.	37
13. Gestió del projecte, finalitzada l'operació. Si l'operació és generadora d'ingressos, pressupost detallat d'ingressos i despeses dels set anys posteriors a l'entrada en funcionament	38
14. Descripció de les accions de millora destinades a fomentar la igualtat d'oportunitats	39
• Descripció de la protecció i rehabilitació de les àrees i espais naturals protegits i/o preservació del patrimoni cultural catalogat per augmentar la competitivitat de l'oferta turística catalana i reactivar l'economia en zones especialment deprimides.	41

- Descripció en cas que l'operació formi part d'alguna actuació estratègica del territori i/o sigui complementària d'alguna altra 44

1. Títol de l'operació

"Posicionament turístic de la Cerdanya: patrimoni i cultura com a eixos vertebradors"

2. Descripció del territori on es desenvolupa l'operació

La Cerdanya és una comarca natural de Catalunya situada als Pirineus Catalans, a la capçalera del riu Segre. Es caracteritza per ser una comarca muntanyenca amb una plana elevada única als Pirineus, atès que no n'hi ha cap altra de magnitud considerable.

Hom sol dividir la Cerdanya en l'Alta Cerdanya i la Baixa Cerdanya. Aquesta divisió rau en el fet que administrativament pertanyen a dos estats diferents: l'Alta Cerdanya, administrada per França i no constituïda com a entitat administrativa, es troba inclosa al departament dels Pirineus Orientals (regió Llenguadoc-Rosselló) conegut popularment com la Catalunya del Nord. La Baixa Cerdanya, administrada per Espanya, es troba a la comunitat autònoma de Catalunya i està constituïda com a comarca, administrada pel Consell Comarcal de la Cerdanya. A la vegada, la Baixa Cerdanya es divideix en les províncies de Girona (11 municipis) i Lleida (6 municipis).

A desgrat que s'emprin els termes d'Alta i Baixa Cerdanya per diferenciar-les, en l'ús habitual, els residents nord-catalans anomenen l'Alta Cerdanya simplement la Cerdanya (o la Cerdagne en francès). El mateix passa amb la Baixa Cerdanya, que a més té com a nom oficial la Cerdanya.

Precisament la Cerdanya és terra de límits, terra de frontera. Fronteres polítiques que divideixen la Cerdanya en províncies o fins i tot en Estats, però en realitat la manera de ser cerdana, optimista i emprendora, orgullosa i negociadora, fan que la comarca sigui un espai obert a les oportunitats.

El clima pirinenc, de comunicacions complexes però amb més facilitat que la resta de comarques de l'entorn, gràcies la túnel del Cadí per una banda i a la sortida natural cap a França, permet combinar obertura fàcil al turisme i activitat es estiu i hivern.

El clima de la Cerdanya és mediterrani de tipus prepirinenc occidental a la plana cerdana i pirinenc occidental a l'àrea del Puigpedrós. La precipitació mitjana anual queda molt condicionada per l'alçada, amb valors compresos entre els 700 mm a la plana i fins als gairebé 1000 mm als cims més alts, donant-se els màxims a l'estiu i els mínims a l'hivern. Els hiverns són molt freds, entre 2 °C i -3 °C de mitjana i amb una marcada inversió tèrmica, i els estius suaus, entre 14 °C i 18 °C, amb una alta amplitud tèrmica tant anual com diària. Tot l'any hi pot glaçar.

Resulta evident que la comarca de la Cerdanya ha esdevingut en les darreres dècades, una de les destinacions turístiques preferides per als ciutadans de les urbs més poblades i de l'àrea metropolitana de la capital del nostre país. Som una comarca en la que les activitats de turisme actiu i en plena natura han evolucionat i han anat cada cop més a l'alça, amb especial rellevància cap als esports d'hivern, al voltant de la neu, amb dues estacions d'esquí alpí i dues estacions d'esquí de fons situades en tres municipis de la comarca i sense deixar de banda

l'immensa xarxa de camins i senders que conformen tot un seguit d'unions bucòliques i curioses entre diferents nuclis i indrets del territori cerdà.

No obstant això, no cal deixar de banda que en el conjunt de poblacions i nuclis de la comarca existeixen diferents elements patrimonials que també acaben convertint-se en un altre dels principals atractius pel turisme que ens visita de fora de la comarca i de fora del nostre país. Aquest conjunt d'infraestructures patrimonials i històriques són a més a més, un reflex del que ha estat la nostra comarca al llarg dels anys.

Des de les restes del Castell de Llívia, amb els vestigis del fòrum romà a la seva falda, fins als Búnquers de Martinet; entre la boga i la solana del riu Segre que travessa la plana cerdana, trobem un seguit d'elements que no ens passen desapercebuts. Entre els més destacats hi trobaríem el campanar de Sta. Maria de Puigcerdà, convertit avui, en un dels principals miradors de la comarca, el jaciment arqueològic d'El Castellot de Bolvir amb l'Espai Ceretània, així com un considerable nombre d'esglésies i ermites romàniques dignes de ser visitades i admirades.

El pas dels anys i la pròpia evolució dels temps, fan que algunes d'aquestes infraestructures pateixin els efectes d'una degradació i entrin en un desús fins a la seva completa desaparició.

Per tant plantegem un projecte entorn al patrimoni i la cultura del nostre territori que pensem que és necessari per mantenir viva l'essència dels nostres orígens i la nostra història.

El que es pretén amb aquest projecte és crear una xarxa de punts d'interès patrimonial o cultural lligada amb un seguit d'actuacions i esdeveniments de molta tradició que tenen lloc a diferents punts de la Cerdanya

Caracterització de Cerdanya: el paisatge, la frontera i la patrimonialització.

La Cerdanya és la zona més occidental de la serralada pirinenca amb cims que assoleixen entre els 2.500 i els 3.000 metres d'altitud, la qual cosa ha donat com a fruit una rica diversitat d'ecosistemes que han portat a la creació de diferents espais protegits per l'administració com són, entre d'altres, el Parc Natural del Cadí Moixeró, la Vall d'Eina, el riu Segre, etc. És una ampla vall orientada est-oest rodejada per alts cims, amb moltes hores d'insolació i un paisatge majestuós marcat pels grans espais, que la diferencien de la resta de valls pirinenques, amb una climatologia peculiar marcada per fenòmens meteorològics únics i propis. Ofereix, en conjunt, un ric ventall de possibilitats pels amants de l'excursionisme i la natura. Però, no s'ha d'oblidar que la mà de l'home ha dibuixat amb el seu treball aquest paisatge, malgrat ser el turisme una de les principals activitats econòmiques en l'actualitat, la ramaderia i el conreu de cereals i farratges han estat les activitats seculares dels seus habitants. Cal aquí destacar la ramaderia del cavall hispà-bretó el qual ha passat a ser la imatge emblemàtica de la contrada.

La Cerdanya representa dins dels Pirineus la neu per excel·lència. Pionera en la creació d'instal·lacions per la pràctica de l'esquí és, actualment, una de les zones dels Pirineus que reuneix la major oferta i varietat d'estacions d'esquí, tan pel que fa referència a l'alpí com al nòrdic.

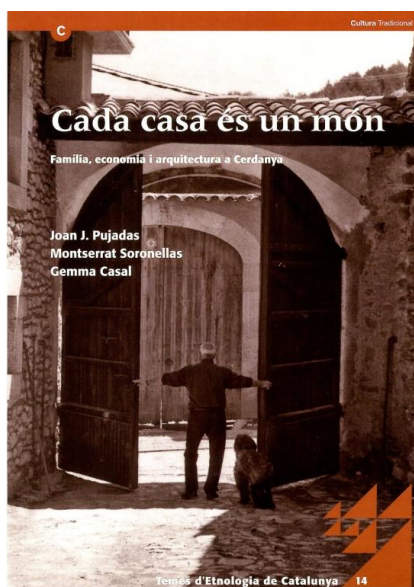
Tanmateix la seva rica i intensa història les ha dotat d'un ric patrimoni cultural del qual l'exponent més rellevant és l'arquitectura religiosa romànica i els elements litúrgics que

l'acompanyen, representada en quasi tots els nuclis. Però aquesta mateixa història ha convertit la contrada en una curiosa peça de museu pel que fa referència a la seva divisió administrativa: pertany als estats espanyol i francès, la part sota administració francesa forma part del departament del Pirineus Orientals i la part sota administració espanyola torna a estar dividida entre les províncies de Girona i Lleida. Aquesta divisió és el resultat del Tractat dels Pirineus (1659) després del qual Catalunya, i Espanya, va perdre el Rosselló, el Conflent, el Capcir, el Vallespir i mitja Cerdanya en favor de la corona francesa, i la Vila de Llivia va quedar com enclavament espanyol dins de territori francès.

La frontera va dibuixar una barrera absurda i invisible obviant famílies, propietats i drets ancestrals. Alguns parlen de que aquesta divisió no ha existit mai, malgrat haver una frontera política fins l'Acord de Schengen (1991). Però altres creuen, amb fonament, que la història ha estat ben diferent a un costat i a l'altre; el cert, però és que uns i altres parlen avui de "La Ratlla" amb to burleta per la facilitat que existeix en creuar-la.

Encara que està en territori sota administració espanyola, la capital històrica i espiritual d'aquesta zona és Puigcerdà, vila fundada l'any 1117 que s'ha consolidat com el nucli urbà i comercial més important amb nombroses instal·lacions, que ofereix serveis de primera necessitat a tots els ciutadans, independentment de la seva nacionalitat, mercès a voluntats polítiques locals conjuntes que estan portant endavant importants projectes transfronterers.

La Universitat Rovira i Virgili va portar a terme un projecte de recerca (2002-2003), dirigit per Joan J. Pujadas, Montserrat Soronellas i Gemma Casal sobre: Família, economia i arquitectura a la Cerdanya CADA CASA ÉS UN MÓN, que va publicar el 2007 Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana del departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Aquest va suposar com el seu títol indica un estudi antropològic exhaustiu de la "Casa Cerdana" com a nucli familiar, econòmic i social a la Cerdanya; la transformació d'aquesta institució al llarg del darrer segle. Resumint el seu estudi en diferents punts podem parlar de:

Cerdanya és un espai realment singular dins del Pirineu, essencialment per tres motius: la singularitat del seu paisatge, pel fet d'estar dividida des de 1659 per una frontera internacional i perquè s'hi associa un conjunt d'imatges patrimonials molt característiques i difoses que la diferencien de les valls veïnes:

Pel que fa al paisatge Pau Vila escrivia el 1926 (*La Cerdanya*. Barcelona. Empúries 1984-ed.orig: 1926) perfecte descripció:

“ El maridatge del terreny i el clima, ajudat pel treball humà, dóna l'aspecte general d'un país. A Cerdanya el paisatge que hom veu tot seguit és d'una plana verdejant, voltada de muntanyes pelades fins a la franja on negregen els boscos que toquen el rasos coberts de neus gairebé perennes. Però aviat l'observador es dóna compte que aquella plana no és tota horitzontal, que està formada per l'esglaonament de les terrasses. Les que fan de riberes als rius estan cobertes de prats tancats per rengleres de pollancre i verns o baixos murs de pedra seca. De fàcil regatge, són amarades d'aigua, i per això verdegem tot l'any si la gelada no la mustiga o la neu no les cobreix: és la bona gleva on pastura el bestiar gros quan no és a muntanya. Vora els corrents d'aigua els arbres de ribera arrengheren llurs tofes de verdor. Damunt la segona terrassa campegen les terres de pa o de trumfes, que s'enfilen encara pels turons, testimonis actuals de la formació fluvial siciliana, i pels vessants del cinturó terciari. Entremig d'aquestes dues terres nodridores hi ha la majoria dels pobles de la Plana, amb llurs cases pagesívoles, de grans eres, grans portals i grans porxadades, cobertes de pissarra”.

Qui avui visita la comarca veu grans canvis respecte a la imatge que descriu P. Vila. Les cases Pagesívoles han estat substituïdes per urbanitzacions, pletes i altres formes per esdevenir segones residències. Per la qual cosa qualsevol acció que suposi la recuperació, salvaguarda o rehabilitació d'aquestes cases és de gran importància patrimonial.

Pel que fa, lamentablement, a les divisions polítiques/administratives del territori i malgrat que fins ben entrat el segle XX no van suposar un obstacle pel funcionament de Cerdanya com un tot social força cohesionat (famílies a una i altra banda de la frontera). La frontera internacional ha suposat un recurs econòmic i una diversitat d'oportunitats.

El tercer factor de singularització prové de les imatges culturals específiques que la van distingir de la resta de valls pirinenques, la seva història. La notorietat de Cerdanya i de la seva capital en particular “Heroica i Siempre Invicta” després de les guerres carlines, va permetre el descobriment de la vall per una classe social adinerada que van originar el fenomen de “Estiueig” i el naixement del turisme. Avui la Cerdanya continua sent un gran centre d'atracció per centenars de milers de persones provinents d'arreu.

3. Descripció de l'estratègia global i territorial en què s'emmarca l'operació

L'estratègia global del territori, en la línia de la subvenció que és sol·licita, és **la consolidació del projecte per a vertebrar les activitats de dinamització i promoció cultural per a captació de turisme, combinat amb l'estratègia de consolidació i millora d'infraestructures bàsiques, consolidant la xarxa identitària d'espais culturals al llarg de la comarca.**

La Cerdanya és un destí turístic consolidat, un destí conegut, amb una oferta de segona residència molt elevada, i amb nombroses ofertes d'activitat, especialment hivernal, a partir de les ja citades pistes d'esquí de La Molina i La Masella, a més a proximitat hi ha diverses pistes d'esquí franceses que permeten allotjar-se a la Cerdanya i practicar l'esquí en aquell país.

La Cerdanya està a una distància relativament propera d'un mercat de 4,5 milions d'habitants, la conurbació de Barcelona, i és un territori fronterer amb França i molt proper a Andorra, per tant, genera oportunitats d'espai fronterer. Precisament l'entorn proper té unes limitacions culturals i turístiques importants, i un dels principals actors ha d'esdevenir la Cerdanya, com a referència cultural amb potencial d'atracció turística.

Les activitats a la natura tenen un alt índex de desenvolupament, i en l'actualitat, per a consolidar el destí, cal apostar per fer front al repte d'ampliar i potenciar l'oferta cultural i patrimonial, a partir de la consolidació de la infraestructura i els serveis oferts, que permeti consolidar la Cerdanya com a destí de natura, esport i cultural.

Precisament el repte del projecte Feder és consolidar el patrimoni i el dinamisme cultural a partir de valorar el patrimoni històric i impulsar les accions de desenvolupament cultural i turístic.

Per una banda es milloraran diverses infraestructures a la comarca, sota el lideratge del Consell Comarcal i amb aposta de tots els ens locals participants, i per l'altra s'impulsaran les activitats de promoció i difusió cultural, per a potenciar i difondre la identitat cerdana, fent d'aquests itineraris i cicles culturals, elements de potencial i atracció turística.

El model de gestió cultural involucrarà a actors públics, com a titulars de les infraestructures i promotors de les activitats principals, i a actors privats, que participaran en les activitats i impulsaran les activitats culturals que han de conduir a la potenciació turística del territori a partir de la promoció d'esdeveniments culturals que facin augmentar el nombre de visitants i que els actuals, molts de segona residència, allarguin els seus períodes d'estada al territori.

Al projecte hi participen 17 municipis de la comarca, la seva totalitat, clara mostra de l'aposta per a coordinar i impulsar l'estratègia cultural per a promoure l'atracció turística de la comarca.

La Cerdanya ja actualment és un destí conegut, madur, però a la vegada requereix aposta de millora per a potenciar l'impuls del sector turístic, el qual a la comarca és molt transversal i

genera llocs de treball directes, com són en allotjament, restauració i activitats de lleure, però també molts d'indirectes al sector serveis (llauners, jardineria, telecomunicacions, etc)

Dades de situació:

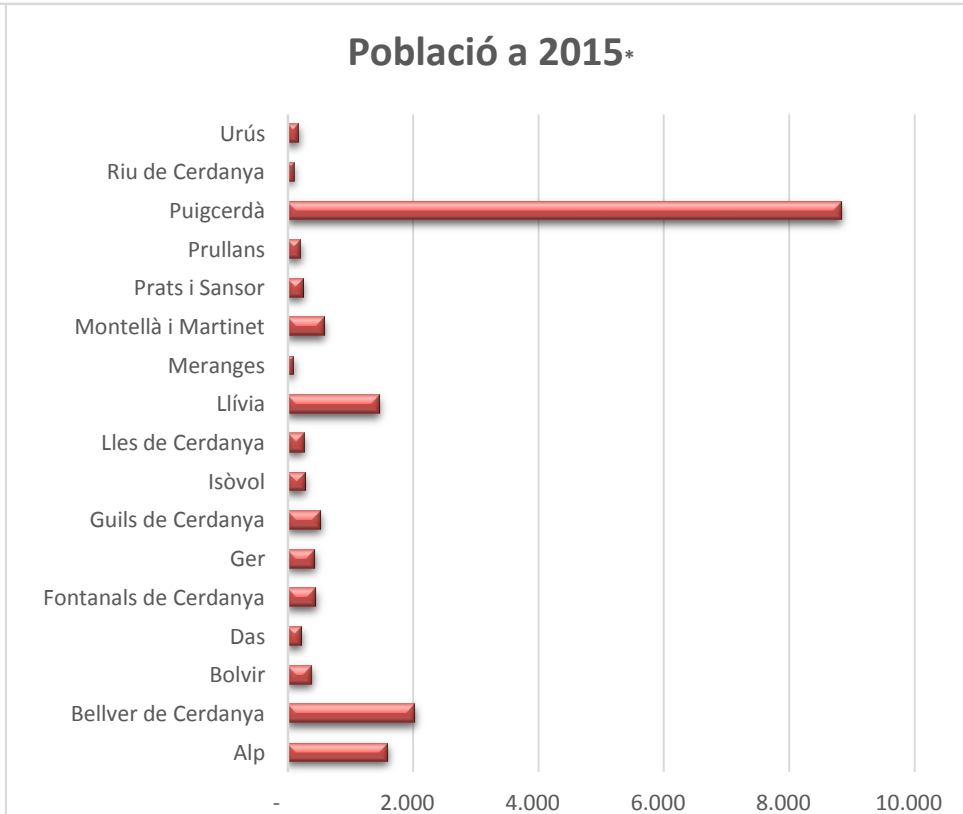
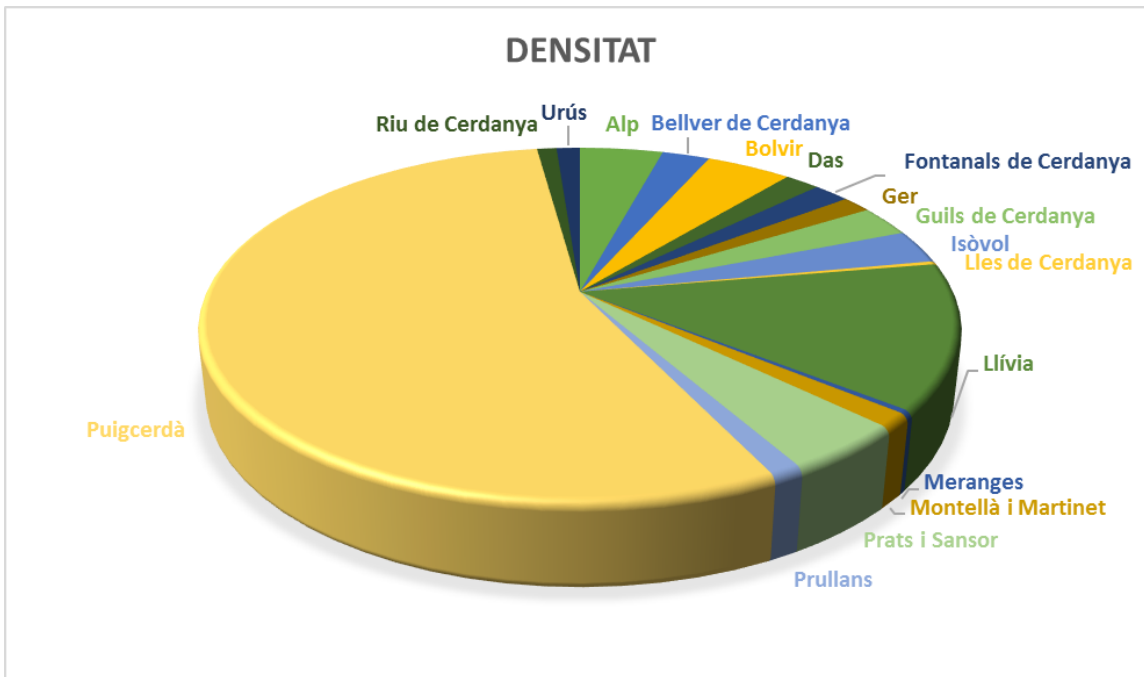
- 1 Habitants de la comarca: 17.870 hab.
- 2 km² de la comarca: 546,57 km²

Municipis participants al projecte, amb actuacions físiques, a més de tots els municipis que hi participen en activitats de coordinació i suport a les activitats culturals: Alp, Bellver de Cerdanya, Bolvir, Das, Fontanals de Cerdanya, Ger, Isòvol, Llívia, Meranges, Montellà - Martinet i Puigcerdà.

	Població	Superfície (km2)	Densitat
<i>Alp</i>	1.595	44,3	36,00
<i>Bellver de Cerdanya</i>	2.028	98,2	20,65
<i>Bolvir</i>	380	10,3	36,89
<i>Das</i>	222	14,6	15,21
<i>Fontanals de Cerdanya</i>	450	28,6	15,73
<i>Ger</i>	430	33,4	12,87
<i>Guils de Cerdanya</i>	523	22	23,77
<i>Isòvol</i>	281	10,8	26,02
<i>Lles de Cerdanya</i>	257	102,8	2,50
<i>Llívia</i>	1.456	12,9	112,87
<i>Meranges</i>	100	37,3	2,68
<i>Montellà i Martinet</i>	586	55	10,65
<i>Prats i Sansor</i>	251	6,6	38,03
<i>Prullans</i>	206	21,2	9,72
<i>Puigcerdà</i>	8.825	18,9	466,93
<i>Riu de Cerdanya</i>	104	12,3	8,46
<i>Urús</i>	176	17,4	10,11

*Dades Institut d'Estadística de Catalunya, Comarca Cerdanya 2015.

*Dades Institut d'Estadística de Catalunya, Comarca Cerdanya 2015.

Tanmateix i pel que fa a les activitats culturals dels municipis de la comarca, es detallen en el següent calendari, que ja és una mostra de les activitats que s'hi desenvolupen, i que són l'embrió que justifica el projecte, ja que el fort atractiu cultural de la Cerdanya, requereix d'infraestructures físiques que els ens local poden gestionar i mantenir:

ACTIVITATS CULTURALS D'ATRACCIÓ TURÍSTICA

D'altra banda la creació, recuperació i rehabilitació d'aquests espais patrimonials públics facilitaran l'organització de les diferents activitats culturals comarcals que ja s'estan realitzant, que permetran incrementar el nombre d'activitats i generar-ne de noves vist el bon resultat i la capacitat d'atracció turística de les actuacions. Que a tall d'exemple citem, i es desenvolupen a l'apartat 11 de la memòria:

A l'hivern és el moment d'Els Pastorets representats per les entitats locals; lectures de Poesia organitzada pel Grup de Recerca de Cerdanya; representacions del Poema de Nadal; Festivals de Música – cicles d'hivern; Fira del Pessebre de Prullans i diverses mostres gastronòmiques.

Una de les activitats de referència a la primavera, són els Jocs Florals de la Cerdanya a Alp, que són previs a les activitats més turístiques de l'estiu: Festival de Música d'estiu, Festival de Música Antiga dels Pirineus, Cicles de jazz d'Alp, Festival de jazz de Bolvir, Fira d'artesans, Diada de Cerdanya, Trobades de Corals de Cerdanya, Festival de Curtmetratges del Pirineu, Premis literaris diversos i la Universitat d'Estiu Ramon Llull.

A la tardor destaquen les fires de bestiar, les Trobades Micològiques de Cerdanya, que es combinen amb les activitats que es desenvolupen tot l'any, com les Fires gastronòmiques, les Jornades d'Estudis Científics i les Setmanes Culturals.

Aquestes activitats són les principals i suposen un espai de trobada i de difusió de la cultura i el patrimoni del territori, que en l'actualitat es troben al seu màxim de capacitat per la manca d'infraestructures. La itinerància i l'organització comarcal de les activitats culturals permetrà consolidar el destí turístic concentrant l'aposta del territori i oferint espais de qualitat per als visitants. Precisament la Cerdanya és un destí turístic de qualitat, i això els ens locals de la comarca ho tenen clar, la qualitat tant en el producte turístic com en la pròpia infraestructura és el reflex de l'estratègia de la comarca.

Des de fa anys, que de manera individual els ajuntaments estan treballant, analitzant propostes de restauració de patrimoni, fent actuacions de captació de turistes, etc, i és precisament l'oportunitat del projecte Feder, el que ha permès centrar les bases de la coordinació en restauració del patrimoni per a valoritzar turísticament la cultura cerdana i de manera especial vinculant cultura, turisme i territori.

La música, la teatralització, la difusió cultural i la organització de esdeveniments culturals són els eixos centrals de l'aposta de la Cerdanya. A més a més, l'impuls a la itinerància de les activitats, per diferents municipis permetrà permeabilitzar al conjunt del territori l'aposta estratègica.

EQUIPAMENTS CULTURALS D'ATRACCIÓ TURÍSTICA

Junt amb les activitats d'atracció, la cultura, el patrimoni i la natura estan perfectament imbricades, i ja tenim uns equipaments que han permès posar les bases de l'actual projecte.

1.- El Museu Cerdà de Puigcerdà, en el qual s'hi incorpora una ampliació en l'actual projecte. El museu és un eix central de la vida cerdana, de l'estil de vida i està conformat per diferents espais:

-La casa cerdana: unitat familiar i econòmica. Precisament en el projecte de desenvolupament cultural a presentar al Feder, **un exemple de casa cerdana dinàmica i visitable, és l'actuació projectada al municipi de Bolvir.**

-l'ESPAI Puigcerdà, l'evolució històrica d'una vila.

-L'espai del territori habitat, les primeres ocupacions humanes.

-La vinculació natura i esport, reflectida a l'espai d'esports d'hivern

-l'espai religiós, el convent, tant lligat a la història pirinenca i cerdana en especial.

-A més de relacionar amb l'esport i la natura, el projecte cultural museístic està confirmat per l'espai "La Cerdanya, una vall entre el Pirineu i el Prepirineu", que uneix la manera de ser del pla i de la muntanya, en un punt de trobada, que aporta valor al caràcter de ser cerdà.

A més a més, per a les actuacions itinerants que es projectaran, el Museu compta amb una sala d'activitats temporals i una sala de convencions que es posarà a disposició del projecte i de les activitats culturals i turístiques que s'hi incorporin.

2.- El Cat Puigcerdà – Tractat dels Pirineus

És un centre turístic que plasma la història i les referències al Tractat dels Pirineus, l'Eix central de la història de Cerdanya.

3.- Museu Municipal de Llivia

Història de l'enclavament de Llivia, sala d'exposicions temporals per a les itineràncies, i detall explicatiu de la coneguda Farmàcia Esteva, la degana de les farmàcies.

4.- Espai Ceretània de Bolvir.

Com a complement a l'actuació a la casa cerdana proposada en l'actual projecte, a Bolvir hi ha un centre d'interpretació ibero-romà: "El Castellot", que vincula l'ocupació humana a la Cerdanya, des de la prehistòria.

5.- Col·lecció Museu de Das

Situada en un marc incomparable, la Casa del Comú, acull cinc espais significatius de la vida tradicional de Cerdanya, a través d'objectes quotidians.

6.- Museu de l'Esclop de Meranges

El Museu és un clar reflex de com l'ésser humà ha utilitzat els recursos naturals disponibles per a l'elaboració del calçat propi de muntanya: l'esclop.

7.- Centre d'interpretació, informació i investigació del Parc Natural Cadí-Moixeró i el seu entorn, de Talló, Bellver de Cerdanya.

El centre, inaugurat al 2012, és un punt d'informació del Parc i compta amb sales d'exposicions i espais temporals que acolliran les itineràncies de les activitats culturals promogudes en el si del projecte Feder.

8.- Parc dels búnquers de Martinet.

Als anys 40 del segle XX es van construir uns 6000 búnquers. El centre recrea l'atmosfera que envolta aquestes construccions i permet entendre el context històric en el qual es va construir la fortificada línia P. El Parc dels búnquers ofereix el guiatge pels diferents espais visitables.

3.1.Descripció de les actuacions, dels objectius estratègics i operatius

Activar l'economia, des de l'entorn respectuós amb el patrimoni i la natura, són 2 dels eixos centrals del projecte, integrador i transversal al territori cerdà. Les principals actuacions que es realitzaran, són:

1. Millora i adequació d'infraestructures públiques locals de potenciació d'activitats culturals amb potencia d'atracció turística.
2. Complementar l'espai cultural amb la proximitat a la natura, a partir de valoritzar els espais culturals oberts.
3. Generar activitats culturals d'atractiu turístic a partir de l'impuls d'activitats a l'entorn de la música i el teatre, a partir de cicles.
4. Promoure i difondre les activitats i l'oferta cultural, vinculada a la Cerdanya, coordinadament i de forma estructurada en producte turístic.
5. Creació d'elements tecnològics d'informació als visitants, tant de proximitat com al seu origen, a partir d'una agenda digital, sistemes d'informació online, i d'assessorament i informació via web.

Els objectius principals del projecte, són:

- 1. El desenvolupament econòmic per a afavorir el reequilibri territorial a partir de la generació d'activitat econòmica i la creació de llocs de treball.**
- 2. La desestacionalització del turisme i l'ampliació de les estades.**
- 3. La posada en valor del patrimoni cerdà**
- 4. Connectar el patrimoni cerdà amb els visitants, creant una xarxa d'infraestructures obertes al públic per a la potenciació d'esdeveniments culturals, com a atractiu turístic.**
- 5. La incentivació de la producció cultural, com a element d'atracció turística**

El marc estratègic en què ens centrem és el de la sostenibilitat turística i el desenvolupament del territori.

En l'àmbit pirinenc, de proximitat a la natura, de vincular la natura i la cultura, el Pla estratègic de l'Alt Pirineu, és un referent en el qual la Cerdanya treballa per a potenciar la vinculació amb el patrimoni natural, per mitjà de senders i natura, com es constata en aquest document objecte de sol·licitud de subvenció.

Als objectius estratègics s'hi arriba per mitjà de les actuacions, que són descrites a l'apartat corresponent i valorades econòmicament al detall de pressupost. El projecte serà avaluat per la taula de seguiment, que incorpora tècnics comarcals i tècnics dels ens locals, per tal de garantir el correcte seguiment i avançament en els diferents objectius, tal i com es descriu a l'apartat d'indicadors.

3.2. Agents i públic destí del projecte Feder

El projecte de creació d'espais de potenciació d'activitats culturals, té una singularitat, fonamentada en el seu màxim exponent, la innovació i el model de gestió basat en els cicles itinerants que existeixen en altres indrets, com a la zona del nord d'Itàlia.

El públic prioritari a qui s'adreça el projecte és el visitant de segona residència i els visitant de curta i mitjana estada. Es vol captar nous visitants per a incrementar el nombre de pernoctacions als equipaments turístics de la comarca, especialment fora de les temporades vacacionals, en què l'índex d'ocupació ja és força elevat.

Una segona vessant, el projecte es dirigeix als agents privats, tant empresarials com no empresarials, de la comarca per tal de consolidar el model de gestió a partir de la corresponsabilitat i l'esponsorització d'activitats de promoció cultural i de la implementació d'un model de qualitat com a atractiu turístic.

L'objecte del projecte permetrà crear un model que podrà ser extrapolable a altres territoris culturalment dinàmics i que apostin, des d'un entorn rural, per la cultura com a element de potenciació turística.

Els termes transversals del projectes són impuls cultural, patrimoni, valorització i itineràncies.

L'objectiu és la captació de públic tant de proximitat (residents a territoris propers o visitants de la comarca), com atraure i captar nou turisme, analitzant específicament el públic a qui va dirigit, amb un perfil molt identificat: persones amb interès cultural, el patrimoni i la natura. Especialment ens dirigim a la franja d'edat mitjana i adulta, que co0mplementa els joves que ja arriben a la comarca per la pràctica del senderisme, els esports de neu i la bicicleta, entre altres.

Paral·lelament, les comarques veïnes podran ser copartíceps de les actuacions realitzades a la comarca, i una clara mostra són les activitats culturals supracomarcals que s'han iniciat per a la potenciació de cicles de música, i que gràcies a la capacitat de desenvolupament d'aquest projecte, es permetrà crear un centre de potenciació de cultura per a valorització turística, generant activitats i implicant als diferents actors citats en els paràgrafs anteriors.

3.3. D.A.F.O.

La complexitat del territori rau en la seva pròpia oportunitat, la proximitat total i absoluta a un país, amb normatives diferents però de molt fàcil comunicació i que ja compartim serveis comuns, com seria el cas de l'Hospital Transfronterer de la Cerdanya.

Precisament aquesta debilitat, fa que a partir de la col·laboració amb el país veí en diversos temes d'interès, sigui una oportunitat i es prioritzin actuacions territorials, on, en una segona fase de projecte, podria fàcilment implicar-se a la Cerdanya nord en la gestió cultural i turística potenciar així el caràcter ceretà de banda i banda de la frontera.

Un element a tenir en consideració, és la proximitat a Barcelona, el fet d'estar a 90 minuts de la gran metròpoli catalana genera molta capacitat d'atracció de visitants de cap de setmana, sense que calgui esperar als períodes vacacionals més llargs estius, Nadal i Setmana Santa). Precisament, **aquesta oportunitat cal complementar-la amb interaccions per evitar caure en la monotonia i la previsibilitat com a destí turístic, i així s'ha escollit la versatilitat de la cultura per a donar resposta a aquestes estratègies territorials.**

Una debilitat del territori és, tot i la proximitat a Barcelona, el baix índex anual d'ocupació de les segones residències de la comarca, fet el qual no reporta cap valor afegit a la citada proximitat ni a fet de tenir als visitants situats a la comarca.

Precisament el fet que durant molt temps ja hi ha hagut un turisme de qualitat de segona residència, ha fet deixar de donar rellevància a la necessitat de captar nous turistes, fet que és vol donar resposta amb l'actual projecte a presentar a la convocatòria Feder. Captar turisme de nivell i interès cultural, com a perfil de turista respectuós amb el patrimoni i l'entorn natural, i augmentar el nombre de pernoctacions a la comarca.

El patrimoni de la Cerdanya té punts molt coneguts, però no s'hi ha promogut el territori com a destí patrimonial, a diferència de altres territoris que sí que ho han fet. Des de la Cerdanya aquest és el repte pendent, prioritzant l'activitat cultural en edificis històrics i singulars.

Les debilitats del territori són a la vegada les seves oportunitats. La zona pirinenca cerdana té quatre grans eixos sobre els quals es fonamenta l'estratègia, i que han de donar resposta als principals reptes que té aquesta comarca:

1.- el reequilibri territorial.

2.- la lluita contra l'envelliment poblacional

3.-el desenvolupament econòmic

3.1.-transversalment, apostant per:

3.1.1.-generar nous llocs de treball

3.1.2.-millora de la formació i capacició

3.1.3.-desenvolupar l'aposta cultural del territori

3.2.-temàticament, impulsant l'estratègia en:

3.2.1.-valorització del patrimoni natural

3.2.2.-impuls al patrimoni cerdà i la seva difusió

3.2.3.-potenciar l'agroindústria

3.2.4.-Cerdanya: territori cultural d'atracció turística

4.-la zona de frontera entre estats

Aquests reptes transversals no es podran afrontar tots en un únic projecte, però els ens locals de la Cerdanya i els respectius sectors implicats, a diferents nivells d'evolució, estem treballant en diferents línies per a donar resposta a aquestes necessitats estratègiques, i una de les necessitats prioritàries, detectada com una debilitat i alhora com una oportunitat, és el turisme cultural.

La Cerdanya té davant seu una oportunitat per a diversificar el turisme i generar ocupació i oportunitats i a més a més pot fer-ho amb la confiança del treball ben fet de consolidació del turisme d'esport i muntanya, tant d'estiu com d'hivern. El projecte posa en valor els recursos endògens, i els valoritza de forma innovadora i integradora.

3.5 Justificació de la viabilitat tècnica de l'operació.

A la comarca hi ha una demanda creixent de productes de qualitat, i les institucions públiques i els agents privats aposten, decididament, per aquesta estratègia, l'eix central de la qual és posar en valor els elements existents al territori i que el fan únic, que el fan específic: **la identitat cerdana.**

L'operació és totalment viable tècnicament, per una banda es disposen dels documents tècnics necessaris per a executar les actuacions en infraestructures culturals, i per altra banda hi ha la dinamització i l'impuls de la promoció cultural. Aquesta dinamització és el reflex de les actuacions que s'han anat impulsant els darrers anys i que, com ja hem citat, és la motivació d'impulsar l'estratègia cultural-turística.

Dinamitzar el territori a partir de la cultura. Tècnicament és plenament viable ja que el Consell Comarcal de la Cerdanya té l'experiència i el coneixement contrastat per a liderar, coordinar i impulsar les estratègies culturals i la gestió d'equipaments.

En l'àmbit econòmic, és plenament viable l'operació ja que es disposa del finançament necessari per a executar les actuacions previstes i per al finançament futur de les actuacions un cop finalitzada l'execució de l'operació subvencionada.

Tècnicament els projectes tenen total viabilitat ja que el Consell Comarcal disposa d'equips tècnics i experiència per a gestionar les actuacions en infraestructura, i com a model de gestió, els recursos humans comarcals, englobant els del Consell Comarcal i els dels Ajuntaments, tenen una solvència contrastada en la gestió turística i la posada en valor de productes turístics, per tant, el model de gestió també és un dels elements forts del projecte.

Econòmicament, el fet de disposar de tot el cofinançament de les actuacions, garanteix que la viabilitat tècnica no sofrirà retards ni incidències, i per tant la totalitat del projecte serà executat d'acord amb el que es presenta a la sol·licitud.

4. Contribució de l'operació en l'assoliment de les prioritats definides en el Programa operatiu FEDER Catalunya 2014-2020.

El projecte per a l'impuls i millora de la qualitat en l'oferta turística patrimonial, cultural i natural de la comarca de la Cerdanya comporta un desenvolupament transversal dels municipis i els seus agents, per a la valorització del seu patrimoni arquitectònic, històric i cultural, un turisme potenciador de l'economia local i comarcal. La cultura i el turisme generen xarxa al territori, una contribució clara a l'augment de l'ocupació, arrel del creixement de visitants, l'allargament de les estades i la implicació de nous actors, així com la creació d'un espai per a la innovació metodològica a partir de la disposició de nous recursos tecnològics, i coordinar la gestió cultural i turística per a consolidar el producte turístic cultural ceretà..

Les actuacions incloses a en el projecte de creació del destí turístic cultural de la Cerdanya, combinant innovació, promoció, difusió i millora en infraestructures, s'alineen de forma clara amb l'objectiu temàtic específic 6 (OT6) del Programa Operatiu d'Inversió en Creixement i Ocupació FEDER de Catalunya 2014-2020, en base a la Prioritat d'Inversió 6.3 relativa a la conservació, protecció, foment i desenvolupament del patrimoni natural i cultural.

D'acord amb l'Estratègia Catalunya 2020 (ECAT 2020) i els objectius prioritaris del FEDER 2014-2020, el projecte aporta:

- Dinamisme empresarial i foment de l'emprenedoria innovadora basat en la promoció de l'economia turística, basada en les oportunitats del territori, a partir de la major ocupació hotelera, l'increment en el consum de la restauració i l'oci, així com els ingressos públics reinvertibles a partir de la despesa turística impositiva i tarifària per visitant. Ingressos que no seran directament en el projecte, sinó que el projecte serà un incentiu, ja que amb l'increment de visitants s'incrementarà el nombre de serveis realitzats pels equipaments públics i privats existents al territori.

Tanmateix, contribueix a la modernització en la concepció transversal d'un turisme amb inquietuds en l'àmbit cultural i del patrimoni de la Cerdanya, més enllà de l'oferta que proporcionen les grans conurbacions catalanes, però sense perdre de vista les demandes dels visitants de les grans ciutats, que són el públic objectiu a qui es dirigeix el projecte. El patrimoni i la cultura cerdana és, per si sol, una oportunitat amb el

treball conjunt dels diferents actors del territori, tant públics com privats, seguint l'estratègia del creixement intel·ligent i sostenible propugnat per la Unió Europea. Aquesta oportunitat està dissenyada i disposa de suport territorial, tècnic i econòmic, treballada d'acord amb l'estratègia fixada en l'estratègia catalana, requereix de l'impuls d'un ajut econòmic per a executar-se i esdevenir el canvi substancial que requereix el model de gestió turística i el revulsiu per a la comarca de la Cerdanya, diversificant la seva oferta de qualitat. Precisament en aquest territori **l'economia, la producció i les inversions del projecte estan totalment orientades a la millora de la seva sostenibilitat i internacionalització econòmica. La internacionalització del producte, és de resultats fàcilment palpables, atenent a la proximitat del mercat francès i de l'andorrà.**

- Innovació i ocupació. L'impuls públic d'una nova concepció turística i cultural genera sinèrgies positives entre els agents socials i empresarials, augmentant la participació i la convergència d'idees i iniciatives interrelacionades. Així, la comarca i els seus agents, tant públics com privats, treballen conjuntament pel desenvolupament innovador de l'economia local i regional, així com en la millora en les infraestructures de connexió local, comarcal i nacional. Crear ocupació, en igualtat d'oportunitats home/dona i entre els diferents col·lectius, i inserint a persones amb minusvalideses, és l'eix central del projecte. La innovació es el punt clau del projecte quant a transversalitat i abasta innovació tècnica i innovació del model de gestió, com es detalla en la concreció d'actuacions.

La Cerdanya impulsarà convertir un entorn natural, patrimonial i cultural en un entorn d'atracció cultural, on els esdeveniments culturals siguin l'eix complementari del turisme de natura, muntanya i esport.

- Protecció, conservació i rehabilitació patrimonial versus foment turística. Valoritzar els espais naturals i culturals que es pretenen crear, augmentar i potenciar, així com la millora de la Xarxa, associats a les accions de promoció nacional i internacional per donar a conèixer les oportunitats que genera la muntanya, atrauran potencialment un turisme de qualitat, familiar, culte i amb inquietuds més enllà de les tradicionals, que reforçaran la valorització del seu patrimoni, la seva història i la sostenibilitat del projecte en el temps, convertint-se en una oportunitat necessària de progrés i desenvolupament integral i esdevindrà un referent per al Pirineu, com a model d'implementació i gestió del territori, en sentit transversal, en el marc dels seus eixos definidors del projecte: natura i paisatge, cultura i patrimoni, sostenibilitat i innovació.

El projecte aglutina les iniciatives dels diferents municipis participants portant a terme la conservació del patrimoni cultural i dels nuclis antics millora dels espais urbans, renovació d'edificis emblemàtics (Casino d'Alp, Can Fanxico, Antiga Rectoria de Ger, Cal Travesseres de Bellver) així com fomentar plans territorials de foment del turisme (Rutes culturals i naturals pel municipi de Fontanals de Cerdanya). Així mateix, crea infraestructures que permeten la revalorització i creació de patrimoni cultural (Cal Travesseres de Bellver)

Tanmateix, el projecte promou la millora del coneixement del patrimoni cultural i natural (Museu Cerdà de Puigcerdà; Centre d'Interpretació de les Restes Arqueològiques de la Rectoria d'All; Rutes culturals i naturals pel municipi de Fontanals de Cerdanya), potencia les accions enfocades a la millora del coneixement del patrimoni cultural i natural

Suposa la implementació d'una xarxa de revalorització, de suport a la gestió del patrimoni cultural i natural cerdà.

5. Descripció general de l'operació. Maduresa de l'operació.

D'acord amb la informació detallada ne la justificació tècnica del projecte, l'operació d'incentivació del patrimoni i les activitats patrimonials de la Cerdanya és un projecte que des de fa anys s'està impulsant des de la comarca, i podem considerar que és una actuació madura tècnicament i de capacitat de gestió.

L'operació de potenciació del patrimoni cultural com a diversificador del turisme i ampliació de l'oferta, és una operació totalment madura, estratègica, prioritària i compartida pels ens públics i els agents de la Cerdanya, i es constata amb el finançament i els documents tècnics existents:

- 1.- Alt contingut de documents executius, detallats. (document Annex C)
- 2.- Disponibilitat de totes les autoritzacions i permisos necessaris per a iniciar les actuacions. (Document Annex D)
- 3.- Disponibilitat de tots els espais on s'actuarà, fins al 2028. (Document Annex E)
- 4.- Detall concret de les tasques que realitzarà el personal de nova contractació, assignat al projecte. (Document Annex F)
- 5.- Disponibilitat del cofinançament per tal de tenir l'operació finançada al 100% entre les assignacions Feder i l'aportació dels ens locals del territori. (veure document Annex G)

El projecte liderat pel Consell Comarcal de Cerdanya crea una xarxa d'equipaments públics destinats a la dinamització cultural de la societat cerdana, potenciant la creació de la cultura en totes les seves vessants. Tanmateix el projecte suposa la creació d'espais públics des dels quals es fomenti el coneixement del patrimoni cultural i natural del municipi, de la comarca i també del país, tot recuperant edificis d'important valor patrimonial.

Totes les actuacions parteixen inicialment per a la creació i empoderament **d'una plataforma de coordinació**, organització i comunicació a través del Consell Comarcal de la Cerdanya. El qual posarà els mitjans humans i tècnics per aquesta tasca.

Destacarem la creació d'una **pàgina web** que aglutini tots els equipaments culturals de la comarca en la qual s'ofereixi tota la informació de cadascun dels equipaments i la seva programació.

L'organisme gestor ha de permetre treballar en comú, en xarxa i oferir una programació variada i complementària. Ha de permetre crear una marca de qualitat i:

- que no se solapin actes puntuals duts a terme en els equipaments culturals de la comarca
- que les activitats programades, com exposicions, cicles de conferències etc., siguin complementàries,
- que aquesta complementarietat permetrà la mobilitat de la població i la dinamització dels petits nuclis.
- que les activitats en els equipaments tinguin una difusió a les xarxes socials i als mitjans de comunicació que utilitzen les webs coma a font d'informació.

Els projectes impulsats són:

PROJECTE: Rehabilitació Centre Cultural Teatre Municipal d'Alp

Objectius:

Recuperació de l'antic teatre municipal per la seva reobertura al públic

Actuacions previstes:

La reobertura de l'antic teatre ofereix un marc excepcional en la recuperació d'un tipus d'infraestructura escassa en la nostra comarca, la qual cosa permetrà la programació de representacions teatrals (Pastorets, etc.), musicals (Festival de jazz, Festival de Música Antiga dels Pirineus, etc.) actes culturals de gran tradició a la comarca com són Els Jocs Florals de la Cerdanya, etc. I de manera especialment ser centre d'itinerància d'esdeveniment si centre focus d'on sorgeixin activitats culturals com a atractiu per a tota la comarca.

PROJECTE: Rehabilitació del Taller d'Arts i Oficis de Cal Travesseres de Bellver de Cerdanya

Objectius:

Recuperació de l'edifici de Cal Travesseres de Bellver. Aquest antic edifici situat al Barri Vell de Bellver, acull el taller d'Arts Municipal, el qual és un potent centre de creació de la comarca i de divulgació dels artesans de la Cerdanya. La cultura cerdana té unes especificitats pirinenques i frontereres que es representen en els oficis tradicionals.

Actuacions previstes:

- Des d'aquest centre les entitats culturals de Bellver organitzen la fira de Sant Llorenç d'artesanía

- La seva rehabilitació permetrà l'adequació de sales d'exposició dels artesans i artistes locals, així com forans, dinamitzant l'espai i facilitant les itineràncies per tota la comarca, i comarques veïnes.

PROJECTE: Foment cultural a Fontanals de Cerdanya

Objectius:

Millora dels itineraris i camins (peatonals i rodats) de la plana i de la muntanya que permetin descobrir el patrimoni cultural i natural del municipi. Aquesta actuació és la que uneix territori, natura i cultura.

Actuacions previstes:

- Caminades musicals
- Ruta naturalística
- Ruta del romànic

PROJECTE: Rehabilitació de l'edifici de l'antiga Rectoria com a centre de dinamització cultural.

Objectius:

- Reconvertir l'antic conjunt de la rectoria i el seu hort en una seu cultural i centre de visitants
- Transformar l'hort en una plaça que permeti crear un espai obert, actualment inexistent, davant de l'església parroquial, la qual cosa permetrà la seva posada en valor. Aquesta anirà acompanyada d'arranjament de l'accés des de l'aparcament municipal fins a la plaça major, edifici antiga rectoria i església.

Actuacions previstes:

- centre d'interpretació del patrimoni cultural i natural del municipi.
- espai d'exposicions
- Conferències
- espai activitats entitats culturals
- itinerància d'activitats per la comarca.

PROJECTE: PROJECTE SALA 6 DEL MUSEU Cerdà: EL CONVENT

Objectius:

Continuar la museïtzació del Museu Cerdà de Puigcerdà. Per estar emplaçat en l'antic convent de clausura de les Carmelites i posseir la vila una àmplia tradició monàstica desconeguda es vol dedicar un espai en homenatge de qui va ocupar anteriorment l'edifici i la labor que les ordres que visqueren realitzaren per els puigcerdanencs i els cerdans.

L'espai es divideix en tres subespais i presenta dues temàtiques principals:

La primera mostrarà l'important rol jugat pels principals monestir de Puigcerdà (sobretot el dels dominics i el dels franciscans), els qual tenen un origen medieval, que perduraren fins a la desamortització de Mendizábal o poc després (1835-1840).

La segona ha de mostrar l'evolució d'un edifici i d'uns espais originàriament destinats a convent de clausura (emmarcat en el context social i geogràfic de l'època) i la vida de recolliment i sacrifici extrem duta a terme per la comunitat de monges, així com la seva relació amb la població puigcerdanenca i cerdana del moment.

Actuacions previstes:

- El Museu Cerdà, vol explicar la història natural i cultural de la comarca. Ha anat construint les diferents sales, la primera sobre "La Casa Cerdana", la segona sobre la Història de Puigcerdà; estan en programació la sala sobre "El Convent" i sobre les característiques geològiques i paisatgístiques que caracteritzen i diferencien la Cerdanya de la resta de valls pirinenques.

PROJECTE: Rehabilitació dels porxos i coberts de Cal Fanxico de Bolvir

Objectiu

Recuperació d'una autèntica "casa cerdana". Bolvir com a referent d'un important patrimoni monumental, des dels ibers (Espai Ceretània), romànic, el gòtic i el barroc de Sant Climent de Tallorta, fins al patrimoni rural representat magníficament per Cal Fanxico

Actuacions previstes

- Rehabilitació de l'immoble corresponent a Cal Fanxico es troba en el Catàleg de béns a protegir del Pla d'Ordenació Urbanística Plurimunicipal de la Cerdanya, en el municipi de Bolvir, i que serà un exemple visitable de la realitat d'una casa tradicional, vinculada als diferents espais museístics i interpretatius de la vida tradicional, que existeixen i es crearan a la Cerdanya.

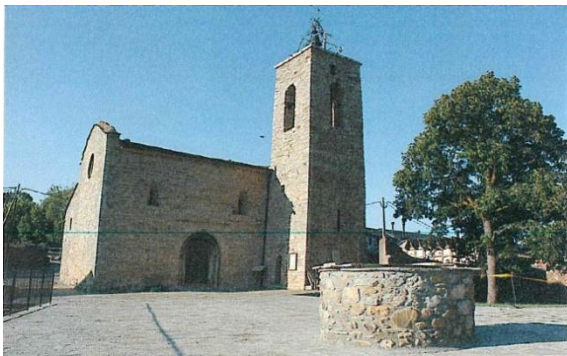
PROJECTE: Centre d'Interpretació Restes Arqueològiques Rectoria d'All

Objectiu

Crear un centre en el que es pugui exposar i interpretar les restes arqueològiques aparegudes en les excavacions que es van fer entre l'església de Santa Maria d'All i l'edifici de la Rectoria posant en valor aquesta joia del romànic cerdà. Tanmateix, el centre acollirà també l'explicació del projecte integral de Recerca Arqueològica: Paisatge i Territori de la Cerdanya Antiga (PATCA) endegat pel Departament de Ciències de l'Antiguitat de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Actuacions previstes

- Centre d'interpretació
- Espai d'exposicions
- Celebració d'actes i trobades de caire cultural que esdevinguin entorn de la temàtica del centre
- Centre de referència per a les itineràncies comarcals, que consoliden la xarxa de desenvolupament turístic cultural.

5.1. Justificació de les actuacions mitjançant un pla de treball.

El pla de treball de l'operació està concretat i detallat per a facilitar, per una banda la fàcil gestió quant a procediment, per tal d'agilitzar els processos administratius i de gestió, garantint tots els procediments legalment establerts en les normatives sectorials de contractes, subvencions i els reglaments europeus.

El Pla de treball estarà estretament lligat amb el calendari de les actuacions, i per això un primer pas és l'esquematització del projecte i la incorporació dels recursos humans que hauran de pilotar, sota la coordinació i direcció del Consell Comarcal, la totalitat del projecte.

La segona fase es determina a partir de l'inici dels treballs per a iniciar les licitacions que han de permetre el canvi físic sobre el terreny, **a la vegada que ja s'iniciarà la posada en marxa de la promoció i generació d'activitats culturals que seran un veritable revulsiu a la comarca, generant una capacitat tractora de visitants, especialment en períodes de baixa densitat turística.**

L'àmbit tecnològic s'inicia al final d'aquesta segona fase, permetrà difondre i potenciar la capacitat de transmetre informació i d'accessibilitat al públic.

5.2. Descripció de les justificacions mitjançant pla de treball.

Núm.	Actuacions	Descripció
1	Millora i adequació d'infraestructures públiques locals de potenciació d'activitats culturals amb potència d'atracció turística.	1.1. Rehabilitació del Casino d'Alp 1.2. Rehabilitació del Taller d'Arts i Oficis de Cal Travesseres de Bellver de la Cerdanya 1.3. Rehabilitació Rectoria de Ger 1.4. Museu Cerdà de Puigcerdà 1.5. Rehabilitació Cal Fanxico de Bolvir 1.6. Centre d'Interpretació Restes Arqueològiques Rectoria d'All
2	Complementar l'espai cultural amb la proximitat a la natura, a partir de valoritzar els espais culturals oberts	2.1. Recuperació de camins, d'espais naturals i culturals de Fontanals de Cerdanya
3	Generar activitats culturals d'atractiu turístic a partir de l'impuls d'activitats	3.1. Comissió i itineraris d'activitats culturals 3.2. Les festes del patrimoni cultura de la Cerdanya
4	Promoure i difondre les activitats i l'oferta cultural, vinculada a la Cerdanya.	4.1 Promoció i catàleg online. 4.2 Creació d'una xarxa d'equipaments museístics de la Cerdanya

5	Creació d'elements tecnològics d'informació als visitants, tant de proximitat com al seu origen, a partir d'una agenda digital, sistemes d'informació online, i d'assessorament i informació via web.	5.1 Creació de tecnologia online per a les activitats culturals de la zona i difusió del patrimoni cultura. Community Manager Cultural
6	Plataforma coordinació	6.1. Selecció d'un equip humà multidisciplinari que es faci responsable de la gestió i promoció de les accions.

6. Calendari previst de desenvolupament de cada una de les actuacions

Actuacions/any	2016	2017	2018	2019	2020
Rec. Humans					
Execució d'actuacions de millora d'equipaments					
Cicles i esdeveniments					
Promoció turística i cultural					
Innovació tecnològica					

7. Pressupost i finançament

7.1. Pressupost equilibrat i justificat per a cadascuna de les actuacions de l'operació, i finançament previst.

Total actuacions operació	Cost total amb IVA	Cost total sense IVA	Cost total subvencionable	Subvenció FEDER
Centre d'Interpretació Restes Arqueològiques d'All (Isòvol)				
Inversió en infraestructura	52.573,58	43.449,24	43.449,24	21.724,62
Contractació serveis, assistència, consultoria, formació o altres	10.714,28	8.854,78	8.854,78	4.427,39
Despeses de personal	18.046,74	18.046,74	18.046,74	9.023,37
Despeses indirectes (inclou les despeses generals)	2.707,01	2.707,01	2.707,01	1.353,50
Total	84.041,61	73.057,77	73.057,77	36.528,88
Total actuacions operació				
Projecte Sala 6 del Museu Cerdà: El Convent				
Inversió en infraestructura	195.000,00	161.157,02	161.157,02	80.578,51
Contractació serveis, assistència, consultoria, formació o altres	10.714,28	8.854,78	8.854,78	4.427,39
Despeses de personal	18.046,74	18.046,74	18.046,74	9.023,37
Despeses indirectes (inclou les despeses generals)	2.707,01	2.707,01	2.707,01	1.353,50
Total	226.468,03	190.765,55	190.765,55	95.382,77
Total actuacions operació				
Foment cultural a Fontanals de Cerdanya				
Inversió en infraestructura	135.877,98	112.295,85	112.295,85	56.147,93
Contractació serveis, assistència, consultoria, formació o altres	10.714,28	8.854,78	8.854,78	4.427,39
Despeses de personal	18.046,74	18.046,74	18.046,74	9.023,37
Despeses indirectes (inclou les despeses generals)	2.707,01	2.707,01	2.707,01	1.353,51
Total	167.346,01	141.904,38	141.904,38	70.952,20
Total actuacions operació				
Rehabilitació del Taller d'Arts i Oficis de cal Travesseres de Bellver de Cerdanya				
Inversió en infraestructura	209.753,27	173.349,81	173.349,81	86.674,91
Contractació serveis, assistència, consultoria, formació o altres	10.714,29	8.854,78	8.854,78	4.427,39
Despeses de personal	18.046,74	18.046,74	18.046,74	9.023,37
Despeses indirectes (inclou les despeses generals)	2.707,01	2.707,01	2.707,01	1.353,50
Total	241.221,31	202.958,34	202.958,34	101.479,17
Total actuacions operació				
Rehabilitació Centre Cultural Teatre Municipal d'Alp				
Inversió en infraestructura	354.560,00	293.024,79	293.024,79	146.512,40
Contractació serveis, assistència, consultoria, formació o altres	10.714,29	8.854,78	8.854,78	4.427,39
Despeses de personal	18.046,74	18.046,74	18.046,74	9.023,37
Despeses indirectes (inclou les despeses generals)	2.707,01	2.707,01	2.707,01	1.353,50
Total	386.028,04	322.633,32	322.633,32	161.316,66
Total actuacions operació				
Rehabilitació integral i reforma dels porxos i coberts de Cal Fanxico de Bolvir				
Inversió en infraestructura	248.482,82	205.357,71	205.357,71	102.678,86
Contractació serveis, assistència, consultoria, formació o altres	10.714,29	8.854,78	8.854,78	4.427,39

Despeses de personal	18.046,74	18.046,74	18.046,74	9.023,37
Despeses indirectes (inclou les despeses generals)	2.707,01	2.707,01	2.707,01	1.353,50
Total	279.950,86	234.966,24	234.966,24	117.483,12
Total actuacions operació Rehabilitació de l'edifici de l'antiga Rectoria com a Centre de Dinamització Cultural de Ger				
Inversió en infraestructura	323.650,70	267.479,92	267.479,92	133.739,96
Contractació serveis, assistència, consultoria, formació o altres	10.714,28	8.854,78	8.854,78	4.427,39
Despeses de personal	18.046,74	18.046,74	18.046,74	9.023,37
Despeses indirectes (inclou les despeses generals)	2.707,01	2.707,01	2.707,01	1.353,51
Total	355.118,73	297.088,45	297.088,45	148.544,23
Total actuacions operació	Cost total amb IVA	Cost total sense IVA	Cost total subvencionable	Total subvenció FEDER
	1.740.174,59	1.463.374,05	1.463.374,05	731.687,03

8. Recursos humans dedicats inequívocament a l'operació subvencionada

Aquest projecte s'endega des de l'Àrea de Cultura i Patrimoni del Consell Comarcal de la Cerdanya, a través de la tècnica comarcal en aquest àmbit la qual dedicarà una part de la seva jornada de treball en la gestió d'aquest projecte.

Adicionalment i durant l'execució de les accions plantejades es realitzaran noves contractacions amb perfils específics per a poder desenvolupar i coordinar adequadament les diferents accions i actes que esdevindran com a resultat de la implementació d'aquestes accions.

Pel què fa a les noves incorporacions, aquestes tindran lloc seguint la normativa de funció pública que estableix els processos de selecció seguint els criteris de paritat, mèrits i lliure concurrència.

El projecte serà sostenible ambientalment, però en l'estratègia comarcal un eix central és la sostenibilitat social del territori, motiu pel qual es vetlla per la igualtat d'oportunitats entre home/dona, i la resta de col·lectius, i especialment per als col·lectius amb discapacitats.

Resum de recursos humans assignats al projecte

Lloc de treball	Nivell	Contractació	dedicació	Durada
Tècnic comarcal de cultura i patrimoni	A2	Ja existent	Parcial 20%	Indefinit

1 tècnic de dinamització cultural	A2	Nova contractació	Completa	Des de 1er trimestre 2017. Indefinit
1 tècnic de dinamització turística	A2	Nova contractació	Parcial 50%	Des 1er trimestre 2018. Indefinit

Més enllà del personal directament contractat per l'operació, caldria destacar que l'operació comportarà la generació de llocs de treball indirectes, principalment del sector privat, i el fet que aquest projecte està estretament lligat amb l'eix de desenvolupament del projecte d'ocupació innovadora, liderat pel Consell Comarcal de la Cerdanya, SOM Pirineus.

9. Descripció dels mètodes innovadors

9.1. Descripció de l'aplicabilitat i l'ús de les noves tecnologies implementades en l'execució de l'operació

El projecte suposa l'aplicació i introducció de mètodes d'actuació, difusió, museïtzació, et. De les noves tecnologies, tant en el seu funcionament diari com en les estratègies de comunicació.

Evidentment, els equipaments culturals disposaran dels mecanismes i les metodologies innovadores necessàries per encabar-se en el món cultural del segle XXI, recorrent a les formes més actuals d'exposició de continguts, difusió del patrimoni cultural i natural i participació social.

La innovació té dues vessants, una tecnològica i una de model de gestió de la cultura i el turisme.

La innovació tecnològica del projecte es concentrarà en les aplicacions web que permetran disposar online i accessible a origen del turista, de la informació d'esdeveniments culturals i de la necessitats de donar resposta a serveis complementaris.

Un cop realitzat el projecte, s'obrirà un canal de twitter i un canal de facebook per a difondre informacions, maximitzar el públic receptor de la informació, donar valor afegit a la generació de les activitats programades, per a atraure al màxim de públic possible.

Una segona fase del model innovador, es fonamenta en la gestió, en la línia del que es detalla en aquest apartat de la memòria i en els següents. La coordinació entre els diferents actors del territori, especialment els ens locals però també les entitats de la Generalitat que hi actuen específicament, com l'Institut de Desenvolupament de l'Alt Pirineu i Aran i la Direcció General de Muntanya, són elements centrals. La metodologia prioritzarà la coordinació de calendaris, de tipologies d'activitats, per a impulsar cicle si festivals temàtics, entre altres, i especialment valoritzarà les activitats programades coordinant la itinerància d'elles mateixes i fent eficient la producció cultural per tal que arribi al màxim nombre de visitants, fet el qual repercutirà en el canvi substancial al territori.

Turisme de muntanya i esport són dos elements vinculats a la comarca, ara bé, la comarca és un centre on la història emana per tots els racons i on cal aprofitar l'oportunitat per a generar producte a partir del nostre patrimoni físic i immaterial, per atreure un turisme respectuós amb l'entorn i amb inquietuds culturals. Aquesta aposta cultural és una oportunitat innovadora en si mateixa, ja que respon a les necessitats de creixement en el valor identitari, intangible, de manera de ser d'un territori de muntanya repartit entre províncies i entre països, que defensa els seus orígens i la seva manera de ser.

Quant a innovació, la formació i la creació d'ocupabilitat és una de les estratègies principals del Consell Comarcal, liderant un projecte pirinenc, ja ciutat, el SOM Pirineus, que permet crear i generar espais innovadors per a donar resposta als reptes del territori. Precisament aquests projectes tenen una vinculació i una complementarietat, tot i ser independents en gestió.

10. Pla de comunicació i difusió de l'operació.

El Pla de comunicació, redactat en estat executiu (**veure document adjunt Annex**), determina les accions que es duran a terme per a promocionar, per una banda la pròpia actuació cofinançada amb fons Feder, per a publicitar-ne la difusió, incorporant a més de cartell de projecte en lloc visible, la imatge de la Unió Europea en totes i cadascuna de les actuacions de promoció que es realitzaran (logo i descripció) i en tots els textos explicatius i informacions al llarg del període i fins al 2028, tant en articles com en elements físics (punts de senyalització, dispositius, etc.).

En tots els document, senyalètica i en totes les activitats de difusió, tant les cofinançades pel projecte com les que es generin gràcies al fet de disposar d'infraestructura i xarxa cultural, es farà difusió del finançament europeu, fet el qual és de **major difusió que la requerida pel programa Feder**.

En l'àmbit de promoció del projecte, per a promoure el territori, englobant les actuacions executades en el marc del projecte però també les complementàries existents a la Cerdanya, s'ha determinat el pla de comunicació que es detallarà tot seguit.

L'execució del Pla de comunicació, en format executiu concreta 5 línies estratègiques que a continuació, de forma resumida, que en el Pla estan detallades.

Els eixos bàsics del pla de comunicació, són:

- Aconseguir una àmplia repercussió de les activitats organitzades per tal incrementar, fidelitzar i crear nou públic.
- Generar nous canals de promoció i difusió dels equipaments culturals .
- Aconseguir notorietat i presència en la societat cerdana i en comarques limítrofes així com entre els visitants ocasionals, estacionals o habituals (segones residències).

- Definir i posar en marxa l'estratègia de publicitat i de suports editorials i publicitaris
Per tot això, i en la línia d'aquests eixos, es seguirà el següent detall de passos:

1. Crear un missatge de col·laboració intermunicipal i comarcal que permeti i faciliti a la població esdevenir usuaris dels nostres equipaments i dels nous espais culturals creats.

Creació de marca - Desenvolupament gràfic: creació d'imatge i marca pròpia de cultura de Cerdanya.

2. El Pla de comunicació compta amb l'equip humà dels diferents municipis i del Consell Comarcal treballant de forma coordinada i en equip.

3. Planificació:

- Què volem comunicar? Les activitats programades i organitzades en els diferents equipaments culturals de la Cerdanya. Tanmateix, la pròpia existència d'aquests equipaments i la seva disponibilitat.

- Això permetrà dinamitzar la vida cultural de la comarca, el coneixement del patrimoni cultural i natural cerdà, participar en la creació de nou patrimoni cultural. **Realització d'esdeveniments.** Festivals de cultura de la Cerdanya.

- Per la qual cosa el Pla de comunicació no només va dirigit al públic en general sinó també a les entitats culturals i dinamitzadors turístics de la comarca.

- El Pla de comunicació permetrà que aquests equipaments s'activen i mantinguin una vida constant que dinamitzi la societat en els nuclis i petits nuclis de la nostra comarca pirinenca.

4. Eines de comunicació:

- Premsa:

Establir una relació fluida i propera, amb els mitjans de comunicació: Identificar els periodistes (mailing de premsa), notes de premsa, enviament d'informació segons necessitats dels mitjans, trobades en diferents formats. Intentar mantenir informats als periodistes i convidar-los. Promoure trobades amb els periodistes per a informar-los de com va l'equipament/entitat. Pensar accions que puguin generar notícia

Tanmateix, formar i identificar l'interlocutor de l'equipament/entitat i aconsellar-lo en totes les seves intervencions (tele, ràdio, premsa escrita i online etc..).

Accions de promoció en els mercats d'origen. Promoció en fires de proximitat i fires sectorials de muntanya i entorn rural.

Respecte al desenvolupament del projecte FEDER dur a terme rodes de premsa en blocs:

– Inici de l'execució del projecte temporada

– Desenvolupament de les obres

- Inauguracions

- Presentació de programacions

- Relacions Públiques:

Ofereix una ampla gama d'activitats comunicatives que contribueixen a crear actituds i opinions positives respecte a un equipament. És una eina de comunicació a llarg termini que ajuda a fidelitzar i a donar a conèixer l'equipament o el producte a la ciutadania. Requereix identificar bé qui són els prohoms del municipi i utilitzar-los i fer-los còmplice. Dinamitzar l'equipament/entitat. Convidar a líders d'opinió o usuaris fidels. Oferir als usuaris fidels avantatges i fer-los partícips de l'equipament. Crear sinergies amb la població. Col·laboració amb altres municipis.

Formació específica de les persones que treballen en el sector turisme i de les persones que treballen en el sector cultura, per a potenciar el valor afegit de treballar en conjunt.

- Publicitat:

Planificar la inserció de la publicitat en els diferents suports amb el temps adequat i amb el pressupost que es tingui. Intercanvis publicitaris. Per poder augmentar la inserció de publicitat es pot arribar a acords amb els mitjans per disminuir el preu a canvi de contraprestacions.

Suports: Banderoles, publicitat online, ràdio premsa escrita (revistes, diaris, butlletins, televisió, panells d'informació municipal, senyalització urbana de l'equipament. Material imprès de l'equipament (díptics, etc..)

- Promoció:

Publicacions: Crear mitjans de comunicació propis (blocs, webs, butlletins electrònics, e-mail setmanal). **Creació de material en paper i desplegable informatiu del projecte:** plànol d'activitats anuals i calendari, i edició de tríptics específics per a les activitats, a més d'utilitzar els butlletins dels ajuntaments

Imatge: S'ha de tenir una imatge corporativa que defineixi l'equipament en el cas de que no es disposi de la mateixa.

Aquesta imatge que estigui present

- Control:

Realitzar de forma periòdica una valoració dels resultats.

Caldria tenir en compte les tasques de community manager com les relacions públiques online i control de les interaccions positives i negatives, també caldria analitzar i controlar les estadístiques a les xarxes socials, atenent a la previsió d'obrir un twitter i un facebook específics, una vegada estigui el projecte operatiu.

11. Justificació de l'impacte, la dimensió transformadora, la innovació i la sostenibilitat econòmica i ambiental dels resultats de l'operació.

11.1. Dimensió transformadora

La dimensió transformadora del projecte és total, ja que permetrà consolidar l'atractiu turístic iniciat en base a la generació d'activitats culturals com a potencial turístic, consolidant un pool territorial. Combinar la idiosincràsia del territori, el patrimoni i les infraestructures i la generació d'activitats culturals, són els 3 eixos centrals que han permès consolidar l'actual projecte.

La dimensió transformadora del projecte, amb el seguiment dels indicadors, ja es constata, si per bé l'objectiu es poder mantenir el lideratge com a territori, en esports d'hivern i de natura, i ser un referent per a la cultura i la història. Potenciar les activitats que ja es fan quant a tractar-se d'un enclavament clau en la història de Catalunya, un enclavament fronterer, un enclavament d'activitats tradicionals, per tal d'atreure més turisme de qualitat, en un sector de gran potencial i que complementa a la resta. Objectivament el pes del turisme cultural, seria òptim poder arribar al 25% del turisme total de la comarca, sense que això comporti una reducció de la resta de visitants, sinó per la part d'increment del turisme de cultura a parir d'ampliar el nombre de pernoctacions i captar nous visitants. Precisament en aquest fet de seguir el perfil transformador del territori, l'estratègia comuna amb els municipis les dades quant a participants en activitats essencial, les dades d'ocupació dels allotjaments i les dades dels visitants a les oficines de turisme.

El projecte transformarà el territori a partir de la preservació de diferents elements patrimonials singulars, i el que és més rellevant, a partir de donar-los vida, de fer-los actius, i a la vegada ajudaran a dinamitzar la resta d'espais existents a Cerdanya.

En gestió, la transformació és total, es deixa de banda la generació de competències entre diferents petits mercats turístic de la comarca per a fer el salt i oferir un producte turístic comarcal, coordinat, estructurat, amb la participació dels municipis de la comarca i amb el recolzament dels ens privats del territori, atenent a que és persegueix un objectiu comú. Constituir a la millora del posicionament turístic de la comarca, sense renunciar a la identitat pròpia.

La coordinació del Consell Comarcal i la fixació de les actuacions en un marc únic, permetran oferir una diversitat cultural que focalitzarà el turisme i permetrà iniciar les itineràncies, compartint estratègies turístiques.

La transformació més essencial serà la del model de gestió i la física, a partir de la restauració d'elements, però hi ha una transformació important, el tenir cura de l'entorn de tots els espais, ja que només si som sostenibles té sentit un projecte de l'envergadura del que es presenta.

La creació d'una xarxa d'equipament públics complementa la xarxa ja existent d'equipaments culturals i patrimonials amb una vessant més museogràfica. Aquesta ha iniciat una iniciativa de difusió conjunta comprèn els següents equipaments:

MUSEU CERDÀ DE PUIGCERDÀ www.puigcerda.cat/museucerda/museu-cerda

CAT-PUIGCERDÀ. www.cat-puigcerda.com

MUSEU MUNICIPAL DE LLÍVIA. www.llivia.org/museu-municipal

ESPAI CERETÀNIA. BOLVIR. www.bolvir.cat

COL·LECCIÓ-MUSEU DE DAS. www.das.cat/coneix/llocs-dinteres/col-leccio-museu-de-das

MUSEU DE L'ESCLOP. MERANGES. www.catalunya.com/museu-de-lesclop-17-16001-10

CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE TALLÓ. BELLVER DE Cerdanya. www.bellver.org

PARC DELS BÚNQUERS DE MARTINET. www.bunquersmartinet.net

Ambdues xarxes passaran a ser una de sola al crear sinergies entre ambdues. Aquestes sinergies potenciaran el funcionament i la posada en valor de tots els equipaments culturals tan els d'una vessant més museogràfica com els de la vessant més social.

D'altra banda la creació, recuperació i rehabilitació d'aquests espais patrimonials públics facilitaran l'organització de les diferents activitats culturals comarcals amb un alt potencial d'atracció turística:

Hivern

- Pastorets representats per les entitats locals
- Lectura de Poesia i organitzat pel Crups de Recerca de
- Representació del Poema de Nadal
- Festivals de Música – cicles d'hivern
- Fira del Pessebre de Prullans
- Mostres gastronòmiques

Primavera:

- Els Jocs Florals de la Cerdanya a Alp

Estiu:

- Festival de Música d'estiu
- Festival de Música Antiga dels Pirineus
- Cicles de jazz d'Alp
- Festival de jazz de Bolvir
- Fira d'artesans
- Diada de Cerdanya
- Trobades de Corals de Cerdanya
- Festival de Curtmetratges del Pirineu
- Premis literaris
- Universitat d'estiu Ramon Llull

Tardor

- Fires de bestiar
- Trobades Micològiques de Cerdanya

Al llarg de tot l'any

- Fires gastronòmiques
- Jornades d'Estudis Científics
- Setmanes Culturals

11.2. Innovació i sostenibilitat

La sostenibilitat és l'eix prioritari de tots els actors del territori, per tal de garantir la perdurabilitat d'aquest projecte, que és una estratègia prioritària a la Cerdanya. Les noves tecnologies que s'utilitzaran en el projecte són estretes de països mediterranis i d'experiències a la zona del nord d'Itàlia, i s'integraran i adaptaran a les necessitats dels projecte, generant una experiència nova que permetrà consolidar una nova resposta tecnològica a les necessitats i serveis dels visitants. En back office, com es detalla, es rebran i treballaran dades per a oferir els serveis més acurats, i al front office, es transmetrà la informació fàcilment.

Econòmicament el projecte és totalment sostenible. Les despeses de manteniment de les activitats i els equipaments són, per la tipologia del projecte i per les necessitats del mateix, especialment curoses amb els costos de funcionament, i una part important a futur seran despeses de promoció i de manteniment i millora continuada (**s'adjunta Annex XXX referent a compromís de manteniment dels llocs de treball i de les tasques de manteniment, fins a l'any 2028**).

En un tercer àmbit de sostenibilitat, després de la sostenibilitat ambiental i garantida la sostenibilitat econòmica, detallada prèviament en l'apartat de generació d'ingressos i despeses, el projecte remarca especial interès en la **sostenibilitat social**. La sostenibilitat social és un dels aspectes centrals del projecte, en base al model de gestió, doncs cal coordinar esforços, i pel que fa a la creació d'ocupació directa i indirecta, garantint l'equitat de gènere i afavorint els col·lectius amb especial risc d'exclusió social. **Preservar que el projecte sigui un fil conductor de la integració de col·lectius a l'entorn de la cultura, el patrimoni i el turisme, diversificant l'oferta existent a partir de generar un nou producte turístic, altament demandat.**

El Consell Comarcal de la Cerdanya, lidera un projecte pirinenc, transversal, impulsat pel Pirineu, IDAPA i comarques, que es titula: Nou projecte Innovadors - SOM Pirineu, suport a l'ocupació a muntanya.

12. Quadre d'indicadors per mesurar i fer el seguiment dels resultats assolits i del grau de consecució dels objectius de l'operació. Els indicadors alineats amb els indicadors del FEDER de Catalunya 2014-2020.

Apart des indicadors reflectits en la sol·licitud introduïda a l'aplicatiu Sifecat 2014-2020, el projecte reflecteix un seguit d'indicadors d'assoliment dels objectius territorials bàsics que permetran fer un canvi substancial al territori, tal i com ja s'ha detallat. Són indicadors realistes, que a partir de les dades obtingudes amb el model de gestió integral de vinculació pública i privada i amb les dades obtingudes amb la recepció de dades a partir dels sensors, podrem obtenir i intensificar.

Indicadors d'objectius

Tipus/any	2017	2020	2025
Llocs de treball directes generats	1	2	2
Ens privats participants en les activitats culturals	0	15	40
Nombre d'activitats econòmiques creades o consolidades vinculades al turisme cultural	0	10	20
Desestacionalització temporada turística. % d'ocupació als mesos de desembre-febrer sobre el total de pernoctacions de l'any	40%	35%	32%
Estada mitjana de 2a residència. Dies/any	12	14	16
Nombre d'esdeveniments culturals realitzats als equipaments del	0	50	70

projecte			
Nombre d'establiments turístics prescriptors de les activitats culturals	0	50	75
Nombre de visitants a les oficines de turisme de la Cerdanya	Valor 100	Valor 110	Valor 125
Nombre de visitants atrets per les activitats culturals	Valor 100	Valor 125	Valor 140
Nombre d'esdeveniments culturals realitzats a la Cerdanya	20	85	115
Nombre de persones amb risc d'exclusió social inserides laboralment, directament o indirectament	0	2	4

13. Gestió del projecte, finalitzada l'operació. Si l'operació és generadora d'ingressos, pressupost detallat d'ingressos i despeses dels set anys posteriors a l'entrada en funcionament.

Les despeses de funcionament, anuals, seran les que es detallen en el quadre adjunt i estimades fixes per al període de 7 anys, un cop el projecte estigui operatiu:

Quadre d'ingressos i de despeses de l'operació del període 2020-2027		
Concepte	Despesa anual	Ingressos
Recursos Humans, creats i mantinguts	192.000 €	No se'n preveuen
Manteniment d'infraestructures	25.000 €	No se'n preveuen
Generació d'activitats culturals i itineràncies	50.000 €	No se'n preveuen

L'operació no generarà ingressos directes, doncs la totalitat d'infraestructures, equipaments i serveis objecte de la sol·licitud, seran lliurades a ús públic sense cap tipus de contraprestació, i per tant, **no és una operació generadora d'ingressos.**

14. Descripció de les accions de millora destinades a fomentar la igualtat d'oportunitats.

Les oportunitats de millora del projecte són diverses, com ja hem anat detallant, i és difícil concretar-ne una solament ja que l'estratègia dels municipis i del Consell Comarcal és fer créixer la comarca, econòmicament i socialment, sempre preservant la premissa que ens ha permès arribar on som, protegir el territori i la nostra natura, la identitat i la història.

El projecte té tres línies específiques d'oportunitats: la territorial, l'ocupacional i la formativa.

OPORTUNITAT TERRITORIAL

L'oportunitat territorial es centra en la capacitat del projecte de generar equilibri territorial a partir de difondre la comarca, ampliar el ventall de visitants, millorar els serveis en nombre i en qualitat, generar llocs de treball i preservar i restaurar els valors culturals i patrimonials que tenim. El fet de viure a la Cerdanya és un repte, la vida a muntanya és difícil, i a partir de generar oportunitats per a posicionar el territori, anirem generant accions que permetran generar oportunitats directes del projecte si oportunitats que el projecte ajudarà a aflorar o a consolidar, a la recerca de l'objectiu de desenvolupament respectuós fixat.

OPORTUNITAT OCUPACIONAL

Aquest conjunt d'estratègies ja es contemplen en el Pla d'igualtat del Consell Comarcal de la Cerdanya, institució la qual fa bandera de la igualtat d'oportunitats al territori i que lidera el projecte. Crear ocupació per als joves a partir de la generació indirecta de llocs de treball, amb la transversalitat de projectes en què està treballant la comarca, com és el cas del SOM Pirineus, és una oportunitat per a que els estudiants que hagin realitzat estudis universitaris tinguin una sortida professional, i per a que la població, de les diferents franges d'edat i sexes, pugui tenir oportunitats en el sector cultural i turístic o en els sectors complementaris. A més llarga estada dels visitants, més necessitats de serveis i més oportunitats per a generar llocs de treball i negocis.

OPORTUNITAT FORMATIVA

En l'aspecte formatiu el projecte permetrà diversificar la capacitat de les persones de la comarca, que estiguin en situació d'atur, per a consolidar oportunitats en un entorn cultural. Aquest fet permetrà generar oportunitats transversalment a joves i en general a persones amb risc d'exclusió laboral, a partir de formació específica en promoció cultural i suport turístic.

Específicament el Consell Comarcal disposa del Pla d'igualtat (**annex al document**). El Pla consisteix en configurar un seguit d'estratègies encaminades a arribar al reconeixement de la tasca de les dones en tots els àmbits de participació. Aquestes responen a la igualtat

d'oportunitats entre homes i dones i s'entenen des del punt de vista de la tolerància i la convivència, el respecte a la diferència i la millora de la qualitat de vida. D'aquesta manera els objectius proposats han d'ajudar a eradicar les situacions de discriminació entre ambdós sexes en benefici del benestar i de la vida en societat.

Aquest Pla d'igualtat d'oportunitat es desenvolupa mitjançant sis eixos estratègics que fan referència a diversos àmbits de la nostra societat per tal d'integrar la perspectiva de gènere en el conjunt de les polítiques. Els eixos són els següents:

1. Incorporar la perspectiva de gènere en tots els àmbits de la gestió.

- Incloure la perspectiva de gènere en les actuacions desenvolupades.
- Sensibilitzar a la societat en general sobre la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

2. Millorar l'ocupació de les dones i l'accés a un lloc de feina digne.

- Fomentar la participació de les dones
- Desenvolupar accions que garanteixin a les dones el dret a un treball digne i de qualitat.
- Sensibilització de la societat en la conciliació de la vida laboral, familiar i personal.
- Promoure la conciliació del temps laboral, personal i familiar.

3. Promocionar la salut de les dones.

- Impulsar la prevenció de les dones en temes de salut a través de la formació i la sensibilització.
- Impulsar programes que tractin de forma especialitzada les malalties que afecten a les dones.

4. Fomentar la coeducació i la formació de les dones.

- Incloure tant en l'educació formal com en la no formal l'educació en igualtat d'oportunitats.
- Garantir l'existència d'una oferta formativa i educativa que tingui en compte els diferents col·lectius de dones, les seves necessitats i interessos, així com la seva disponibilitat horària.
- Desenvolupar campanyes de sensibilització en base a la perspectiva de gènere, la igualtat d'oportunitats i l'ús del llenguatge no sexista.

5. Lluitar contra les formes de violència.

- Prevenir la violència vers les dones.
- Eradicar la violència a les dones.

6. Fomentar iniciatives socials que afavoreixin la participació de la dona i la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

- Reconèixer i valorar el treball, la cultura i les activitats de les dones.
- Promoure la participació de les dones en l'oferta cultural, d'oci i de lleure que ofereix la comarca.

• **Descripció de la protecció i rehabilitació de les àrees i espais naturals protegits i/o preservació del patrimoni cultural catalogat per augmentar la competitivitat de l'oferta turística catalana i reactivar l'economia en zones especialment deprimides.**

El territori cerdà disposa d'un pla de gestió turístic específic i una estratègia turística ben definida (**annex H adjunt**), que permet prioritzar l'estratègia de treball en xarxa de diferents agents públics i privats, prioritzant les actuacions de valorització de patrimoni natural, cultural, patrimonial i històric.

La competitivitat de l'oferta turística catalana es millora substancialment millorant el model de gestió integral de productes i serveis turístics, a partir de disposar de mecanismes estratègics que situïn a la comarca com a referent en turisme cultural. En aquesta línia aprofitar la visibilitat internacional pel fet de ser fronterera amb Andorra, és una oportunitat que cal aprofitar per a captar turisme de proximitat que ve atret pel país veí. Aquests visitants, complementaran els captats en destí, tant al mercat català, com espanyol i especialment europeu, que cerquen cultura i història tot practicant esport a la natura.

D'entre els principals elements patrimonials que es protegiran i/o rehabilitaran, trobem:

El projecte suposa la recuperació de:

1. **El Casino d'Alp**, és un edifici emblemàtic i estimat per la població d'Alp, per la seva antiguitat i història, però sobre tot perquè senzillament ha estat el marc des de principis del segle XX, de balls de festa major, concerts, obres de teatre. El Casino representa en el cor de moltes persones, sobre tot del municipi d'Alp però també dels municipis veïns, el primer ball amb la persona estimada, l'emoció de l'arribada dels Reis d'Orient, Lucifer cridant a les Fures!, la vergonya de pujar a l'escenari a recollir el premi al millor conte. No només es recupera un edifici de valor patrimonial, es recupera el patrimoni privat de cadascú d'aquells que hi han entrat.
2. **Cal Travesseres de Bellver de Cerdanya**. Recupera un edifici antic del barri vell de Bellver, un barri fortificat, És un projecte educatiu destinat a l'aprenentatge integral de les arts plàstiques i a la recuperació d'oficis. Aquest taller pretén donar resposta a les inquietuds, necessitats i tendències culturals que es generin en el nostre municipi. un

dinamitzador cultural on la recerca a través de diferents àmbits artístics, proporcioni una altre manera de relacionar-se més a prop de l'emoció, dels sentits, de l'experiència creativa i de l'expressió.

3. **Cal Fanxico de Bolvir.** És la recuperació d'un mas típic de Cerdanya, és una autèntica "casa cerdana". Que acollirà les dependències municipals, i diferents espais socials i culturals tot aprofitant els diferents espais que ofereix una casa d'aquestes característiques. Bolvir ha recuperat i posseeix un important patrimoni monumental que ens passeja des dels ibers (Espai Ceretània), tot passant pel romànic, el gòtic i el barroc fantàstic de Sant Climent de Talltorta) fins al patrimoni rural representat magníficament per Cal Fanxico.
4. **Foment territorial de turisme del terme municipal de Fontanals de Cerdanya .** Evidentment, el senderisme està esdevenint un producte turístic i cultural de primer ordre a la nostra comarca, una comarca que ofereix una xarxa de senders i camins, així com un entorn paisatgístic indescriptible. El senderisme permet unificar la pràctica de l'esport amb la descoberta del patrimoni cultural i natural.
5. **Antiga Rectoria de Ger.** La Recuperació de la Rectoria i l'adequació del seu entorn, per un nucli com el de Ger, és un pas molt important en la posada en valor no només dels elements patrimonials del nucli (entre els quals està l'església de Santa Coloma i la pròpia Rectoria) si no que suposa la posada en valor dels propis habitants de Ger. Destinar-la com a centre cultural i d'interpretació del patrimoni cultural i natural del municipi implicarà la posada en valor del conjunt del municipi. Perquè pocs són els que coneixen el ric patrimoni que amaga Ger entre els cims del massís del Puigpedrós i el riu Segre. Tanmateix, la creació d'un equipament cultura el inclourà en la xarxa comarcal d'equipaments culturals.
6. **Sala 6 "El Convent" del Museu Cerdà.** Convenientment situada al soterrani de l'edifici del convent on les monges tenien la cuina, el safareig i (inclús) el lloc d'enterrament. Aquesta sala completa part del gran projecte museogràfic del Museu Cerdà, un museu amb esperit comarcal. Però, precisament, la creació de la sala & (amb els seus diferents espais (6A,6B, etc.) posa en valor el propi edifici que encabeix el Museu, oferint un homenatge a les anteriors ocupants, les Carmelites, tot utilitzant-les com a fil conductor d'una part de la història de Puigcerdà.
7. **Centre d'Interpretació Restes Arqueològiques Rectoria d'All.** Crear un centre en el que es pugui exposar i interpretar les restes arqueològiques aparegudes en les excavacions que es van fer entre l'església de Santa Maria d'All i l'edifici de la Rectoria posant en valor aquesta joia del romànic cerdà. Tanmateix, el centre acollirà també l'explicació del projecte integral de Recerca Arqueològica: Paisatge i Territori de la Cerdanya Antiga (PATCA) endegat pel Departament de Ciències de l'Antiguitat de la Universitat Autònoma de Barcelona.

- Augment de la competitivitat de l'oferta turística

Evidentment en una comarca d'històrica tradició turística, que continua essent un dels principals destins turístics de muntanya a l'hivern i a l'estiu, fer qualsevol inversió en el patrimoni cultural i natural implica una potenciació i una millora de la qualitat del producte que s'ofereix al visitant. Es evident l'augment del turisme cultural, i la Cerdanya és, com les vall veïnes, molt rica. Però no es pretén exclusivament això, es vol oferir al visitant temporal,

ocasional o habitual, el gaudi de participar en la dinàmica cultural de la comarca. Tanmateix, la creació i dinamització dels equipaments culturals pot “desestacionalitzar” el turisme, desconcentrar en determinats mesos, especialment el turista/visitant habitual de segona residència, sempre més participatiu en la vida social de la comarca.

Elements tots ells que tenen especial interès, en si mateixos, però que al ser potenciats amb la generació d'activitats culturals, com les que s'han començat a realitzar, algunes d'elles quals es detallen a continuació, per a constatar l'experiència acreditada, que permet presentar el present projecte amb garanties d'èxit en el seu resultat.

Com ja s'ha citat en la primera part de la memòria, la Cerdanya per la seva situació geogràfica i de despoblament, és una comarca amb moltes oportunitats, que requereix aprofitar el punt d'inflexió que li ofereix el dinamisme cultural com a atractiu turístic.

Aquest projecte transversal pretén i serà un punt d'inflexió en la realitat de la comarca, generant activitat a partir dels valors propis, reconeixent el paper del territori i implicant als principals generadors d'ocupació de la comarca, a la vegada que és una aposta decidida pel treball en comú, que comporta implícita la voluntat de transferir coneixement i experiència als territoris veïns per a consolidar un pool d'atracció de turisme respectuós.

L'oferta turística catalana veurà ampliada la seva capacitat de lideratge, especialment en una zona de frontera i amb la capacitat d'atreure visitants d'un dia o de més llarga estada, generant i promocionant activitats culturals en un territori històric, que per la seva idiosincràsia ha estat centre de disputes i d'oportunitats. La proximitat a altres països permetrà consolidar un turisme internacional rellevant, a la vegada que s'amplia l'oferta a l'estratègia pirinenca i cultural. Captar turisme francès i andorrà, allargar l'estada del turisme d'hivern, i ampliar el turisme d'estiu de segona residència, són els eixos del projecte que han de permetre consolidar aquesta oferta. El projecte es conforma després d'un ampli treball amb diferents Departaments de la Generalitat i de coordinació amb altres ens locals, gràcies al treball i la dedicació que durant molts anys el territori ha prioritzat, la cultura cerdana com a mecanisme d'atracció turística de qualitat.

L'oferta turística catalana veurà ampliada la seva diversitat amb la vinculació de cultura i patrimoni, difusió i promoció, en un marc territorial significatiu i carregat d'història, la Cerdanya.

Cal tenir present que tot i l'aparença de creixement i qualitat de la Cerdanya, l'esforç del territori és molt important, atenent a la despoblació i a la duresa de viure en un entorn rural de muntanya, fet el qual fa que el Consell i els Ajuntaments estiguem en total coordinació per a deixar de ser una zona deprimida i ser un territori de creixement sostenible que generi oportunitats laborals i de comarca.

• Descripció en cas que l'operació formi part d'alguna actuació estratègica del territori i/o sigui complementària d'alguna altra

L'operació, sota el propi concepte que la defineix, forma una xarxa, vinculant actors territorials, i amb una aposta decidida per a ser el pilot de dinamisme turístic cultural a l'entorn rural català.

La Cerdanya tradicionalment és una comarca que ha treballat en xarxa amb les comarques veïnes i especialment amb l'entorn metropolità, és la comarca metropolitana del Pirineu, fet el qual facilita l'estratègia territorial que es desenvolupa amb aquest projecte.

La gestió de les activitats culturals per a valorització turística dels equipaments històrics, serà una actuació coordinada per tots els ens locals de la comarca sota lideratge i coordinació del Consell Comarcal, i que complementarà l'estratègia d'inversió en patrimoni i de valorització de la cultura que ha iniciat la comarca, i que gràcies al projecte Feder veurà realitzat el salt qualitatiu que permetrà consolidar aquest ventall.

Les actuacions transversals ja iniciades, i que l'actual complementa, estan executades per part de l'àmbit turístic i cultural de la Generalitat de Catalunya, via les àrees de **turisme** (Cat de Puigcerdà) (annex fotogràfic del CAT), **l'Institut de Desenvolupament de l'Alt Pirineu i Aran** (desenvolupament de la cultura pirinenca)(Annex) i especialment per l'estratègia i la defensa dels valors que han fet els municipis de la comarca prioritzant les actuacions de preservació del patrimoni i la identitat, en les diferents línies d'ajut existents fins al moment (**PUOSC, Feder 2007-2013, ajuts Diputació de Lleida i de Girona**, etc).

Disposem d'infraestructura, ja citada, i que relacionem:

- 1.- El Museu Cerdà de Puigcerdà.
- 2.- El Cat Puigcerdà – Tractat dels Pirineus
- 3.- Museu Municipal de Llivia
- 4.- Espai Ceretània de Bolvir.
- 5.- Col·lecció Museu de Das
- 6.- Museu de l'Esclop de Meranges
- 7.- Centre d'interpretació, informació i investigació del Parc Natural Cadí-Moixeró i el seu entorn de Talló a Bellver de Cerdanya.
- 8.- Parc dels búnquers de Martinet.

Complementàriament, els equipaments de Cerdanya formen part de la Xarxa de Museus i Equipaments Patrimonials pirinencs impulsada per **l'Institut de Desenvolupament de l'Alt Pirineu i Aran i l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural**.

Que es veurà complementada amb l'espai de Fontanals de Cerdanya, Ger, All, Bellver de Cerdanya, Bolvir i Alp, com a centres d'interès cultural i de dinamització de l'entorn, que permetran consolidar l'estratègia i sobretot l'aposta de futur d'ampliar i generar cultura com a atracció turística. La història de frontera, és una prioritat per la Generalitat de Catalunya, i especialment la pèrdua de part del país a partir del Tractat dels Pirineus.

A més a més, la comarca participa del Camí dels Bons Homes, un reflex de la protecció de la cultura i la identitat del territori, que es visita i que té una referència complementària en les actuacions projectades. Projecte que compartíem amb l'Ariège i la comarca del Berguedà, i que és un reflex de la prioritització territorial de la cultura i la història.

<http://www.camidelsbonshomes.com/> (Annex I)

L'operació forma part de l'estratègia d'impuls del creixement turístic sostenible i la valorització del patrimoni de la comarca, així, és la complementaritat i la col·laboració directa amb les estratègies locals, regionals, nacionals i europees, que tot seguit es detallen:

-Institut de Desenvolupament de l'Alt Pirineu i Aran. Pla Estratègic del senderisme de l'Alt Pirineu i Aran.

http://territori.gencat.cat/web/.content/home/01_departament/normativa_i_documentacio/documentacio/territori_mobilitat/ordenacio_territorial/documentacio_tecnica/pla_estrategic_de_senderisme_de_lalt_pirineu_i_aran/14_presentacioplaestrategic_senderisme_apa_arcadi_castillo_tcm32-48092.pdf (Annex J)

El projecte encaixa en els criteris de sostenibilitat del Pacte Global del Pirineu ha de definir els projectes estratègics per al desenvolupament de les comarques de muntanya en l'horitzó de l'any 2022, sota lideratge de la Direcció General de Muntanya, de la pròpia Generalitat de Catalunya, quant a preservació de la identitat i el patrimoni del territori, com a eina endògena per a impulsar el creixement.

En estratègia territorial de generació d'ocupació, la implicació del Consell Comarcal de la Cerdanya és total, fins al punt que lidera un projecte de generació d'ocupació innovadora, lidera un projecte pirinenc, transversal, impulsat per les 6 comarques que integren l'Alt Pirineu i Aran amb estreta col·laboració amb IDAPA (Institut per al Desenvolupament de l'Alt Pirineu i Aran) que porta per nom – SOM Pirineu, projecte recolzat pel Servei d'Ocupació de Catalunya, a través del Programa Innovadors. (Annex K)

Turíscament, l'espai pirinenc té una aposta real, a la qual participa el Consell Comarcal de la Cerdanya, la Marca Pirineus, coordinada per l'Agència Catalana de Turisme.

La Cerdanya participa del grup de treball de Turisme Rural de l'Alt Pirineu i Aran (TRAPA), impulsat per l'Institut de Desenvolupament de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA).

Complementàriament la Taula del Senderisme de la Cerdanya, impulsada per actors públics i privats implicats en el desenvolupament comarcal, és un element que reforça l'estratègia pel territori i que ja implica un gran nombre de persones i institucions en el desenvolupament del territori.